

Suomalaiset tiedeorganisaatiot ja Elsevier jatkavat neuvotteluja avoimesta julkaisemisesta

Kansainvälinen tiedekustantaja Elsevier ja Suomen korkeakoulut ja tutkimuslaitokset ovat sopineet vuoden aikalisästä elektronisten lehtien lisenssineuvotteluissa. Aikalisää tarvitaan, jotta löydetään ratkaisu Suomelle tärkeässä avoimen julkaisemisen edistämisessä. Vuoden jatkosopimus mahdollistaa tutkijoille Elsevierin e-lehtien käytön vuonna 2017 neuvottelujen jatkuessa.

Suomen korkeakouluja ja tutkimuslaitoksia neuvotteluissa edustavalla FinELib-konsortiolla on neuvotteluissa kaksi keskeistä tavoitetta: Tiedelehtitilausten kustannusten kasvua täytyy hillitä. Lisäksi sopimuksen tulee edistää suomalaisten tutkijoiden mahdollisuuksia julkaista artikkelinsa avoimena verkossa kaikkien käyttöön.

"Kuluneen syksyn neuvotteluissa kävi selväksi, että kansainvälisen tutkimusyhteisön vahvasta tahtotilasta huolimatta Elsevier on haluton kehittämään avoimen julkaisemisen liiketoimintamalleja ja haluaisi pysyä vanhassa tilauslehtimallissa. Kustantaja näkee edelleen avoimen julkaisemisen erillisenä marginaalisena toimintamallina, ei tiedejulkaisemisen tulevaisuutena. On viivytystäistelua periä artikkelien avoimuudesta erittäin korkeita lisämaksuja, vaikka korkeakoulut ja tutkimuslaitokset maksavat jo vuodesta toiseen kasvavia tilausmaksuja. Nyt odotamme, että Elsevier ensi vuoden aikana osoittaa pystyvänsä siihen muutokseen, jota tiedemaailma tarvitsee ja odottaa", sanoo Keijo Hämäläinen, Helsingin yliopiston vararehtori ja neuvottelujen puheenjohtaja.

Suomea ohjaavat kohti avointa julkaisemista [opetus- ja kulttuuriministeriön](#), [Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen](#) ja [Euroopan unionin](#) tavoitteet. Avoin julkaiseminen lisää tieteen näkyvyyttä ja parantaa yhteiskunnan mahdollisuuksia hyödyntää verovaroin tehtyä tutkimusta.

Suomalainen tiedeyhteisö on antanut tukensa yhteisille neuvottelutavoitteille. Marraskuun lopussa julkaistu [Tiedonhinta.fi -kannanotto](#) on kerännyt jo 2700 allekirjoitusta tutkijayhteisöstä. Allekirjoittajat sitoutuvat olemaan osallistumatta tiedelehtien toimituskuntiin tai lehtiartikkelien vertaisarviointiin, jos FinELibin neuvottelutavoitteet eivät täyty.

"Avoin julkaiseminen ja tieteellisen tiedon hinta ovat teemoja, jotka korostuvat nyt vastaavissa neuvotteluissa kaikkialla maailmassa, esimerkiksi [Saksan parhaillaan käymissä neuvotteluissa](#)", toteaa Kristiina Hormia-Poutanen, neuvotteluryhmän jäsen, Kansalliskirjaston Kirjastoverkkopalveluiden johtaja. "Vain sitkeydellä ja yhteisessä rintamassa toimimalla tiedeyhteisö voi vaikuttaa suuriin kaupallisiin kustantajiin ja muuttaa pysyvästi tieteellisen kustantamisen mallia."

Vuoden jatkosopimus mahdollistaa sen, että neuvotteluissa löydetään avoimuuden malli, joka aidosti edistää avointa julkaisemista kasvattamatta tiedejulkaisemisen kustannuksia tiedeyhteisölle. Ellei sopimukseen avoimesta julkaisemisesta päästä vuoden 2017 aikana, voi suomalainen tiedeyhteisö olla vuoden päästä tilanteessa, jossa pääsy moniin tärkeisiin tiedelehtiin katkeaa.

Lisätiedot:

vararehtori Keijo Hämäläinen, Helsingin yliopisto, sopimusneuvotteluryhmän puheenjohtaja, puh. 029 415 0640, [keijo.hamalainen\(at\)helsinki.fi](mailto:keijo.hamalainen(at)helsinki.fi)
johtaja Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto, puh. 050 5523056, [kristiina.hormia\(at\)helsinki.fi](mailto:kristiina.hormia(at)helsinki.fi)

[FinELibin Tiedelehtien sopimusneuvottelut -sivu](#)